

Lingvisté v Plzni řešili slang, hantec i jazyk mladé generace

26.5.2026 - Michal Švec, Jana Vaňková | Západočeská univerzita v Plzni

Rizz, ohio nebo šlauch. Co to vůbec znamená? Jak se proměňuje běžná mluva v Česku, Polsku nebo na Slovensku? Odpovědi hledali na ZČU účastníci mezinárodní konference Sociolekty v různých sférách komunikace.

Označení „ohio“ pro cosi divného, ujetého a slovo „rizz“ jako vyjádření šarmu a stylu. Rozumět řeči mladé generace dnes není jednoduché. A právě slang, argot a další nespisovné a proměnlivé vrstvy národního jazyka byly na Západočeské univerzitě v Plzni hlavním tématem dvoudenní konference s názvem Sociolekty v různých sférách komunikace. V polovině května ji uspořádala katedra českého jazyka Fakulty pedagogické ZČU (FPE).

„Konference navázala na dlouholetou tradici výzkumu slangu a argotu, která je s naší katedrou spojena už od sedmdesátých let. Těší nás, že jsme mohli v Plzni znovu přivítat odborníky z Česka, Slovenska a Polska a společně diskutovat o tématu, které je aktuální nejen pro lingvistiku, ale také pro školní výuku mateřského jazyka,“ řekla vedoucí katedry českého jazyka Martina Spěváčková.

Účastníci mimo jiné probírali, jak se proměňuje běžná mluva českých a polských studujících, zda je stále živý brněnský hantec a řeč byla i o tom, jaké výrazy se objevují v komunikaci mladé generace. *„Sociolekty ukazují, že jazyk se neustále vyvíjí a že jeho nespisovné vrstvy mají v komunikaci své místo. Konference nabídla prostor pro sdílení různých pohledů českých, slovenských a polských lingvistů i pro diskusi o tom, proč má smysl se těmito útvary národního jazyka zabývat,“* shrnula Jana Vaňková z katedry českého jazyka FPE.

Fungování sociolektů v reklamních textech bylo jedním z ústředních témat konference. Příspěvky se věnovaly například elektronickému marketingu, výběru jazykových i nejazykových prostředků nebo tomu, jak mohou tyto prostředky posilovat přesvědčovací funkci sdělení a pomáhat při prezentaci produktů.

Součástí programu byla také témata spojená s historickou zkušeností. Jeden z mluvčích se zaměřil například na slang židovských vězňů v terezínském ghettu a na otázku, proč se v českém prostředí nedochoval v takovém rozsahu jako v Německu nebo Polsku. Konference se dotkla také školní výuky mateřského jazyka. Podle didaktiků je problematika sociolektů důležitá i z pohledu vzdělávání.

<https://info.zcu.cz/Lingviste-v-Plzni-resili-slang--hantec-i-jazyk-mlade-generace/clanek.jsp?id=9574>